

Aan: Minister van VWS, dhr. H.M. de Jonge

Van: Initiatiefgroep 'De rol van micronutriënten in de acute fase van kritieke ziekte'
Postadres: Nieuwe Uitleg 36, 2514 BR, 's Gravenhage

Betreft: Nieuwe ontwikkelingen rond vitamine D

Datum: 13-12-2021

Geachte Minister Hugo de Jonge,

Inleidende samenvatting:

Graag vragen wij uw aandacht voor nieuwe resultaten van klinische trials met vitamine D bij COVID-19 die mogelijkheden bieden op een snel en veilig ondervangen van een vitamine D-tekort bij deze patiëntengroep. De toepassing ervan, waaronder Hidroferol, kan een significant verschil maken in zowel de noodzaak voor IC-opname als de overlevingskans. De ernst van het ziekteverloop en de druk op onze gezondheidszorg worden daarmee verminderd.

De initiatiefgroep *(zie onderaan) die zich in dit schrijven tot u richt wil aansluiten bij het antwoord op de brief van Minister van Ark die ons op 18 januari 2021 bereikte, waarin zij ons berichtte dat het Adviespanel de suppletie van vitaminen onderschrijft bij een aangetoond tekort. Het verheugt ons te zien dat er aandacht is voor de rol van micronutriënten. Daar wij begrepen hebben dat het aan de beroepsgroep is het behandeladvies op dit punt aan te passen, hebben wij het gesprek met de beroepsgroep actief opgezocht. Daaruit hebben wij geconcludeerd dat het van het grootste belang is om u te attenderen op nieuwe ontwikkelingen die nog niet allemaal zijn meegenomen maar wel tot een heroverweging van het behandeladvies aanleiding kunnen geven.

Uiteraard delen wij met u de zorg over de huidige Corona-crisis.

De impact van COVID-19 is enorm, zowel in termen van gezondheidsschade en sterfte, als de effecten op mensenlevens, maatschappij en zorg. Het vinden en benutten van meerdere aanvliegroutes om uit de greep van het virus te komen is urgenter dan ooit. Gezien deze urgentie en de rol die vitamine D zou kunnen spelen in het verminderen van de genoemde impact, leggen wij u graag de onderstaande mogelijkheden voor.

1. Mogelijkheden voor behandeling bij ziekenhuisopname

Onlangs zijn de resultaten van een groot aantal trials met vitamine D behandeling gepubliceerd die een significant voordeel hiervan laten zien. Bij enkele studies daarvan, waarin werd gekeken naar behandeling na ziekenhuisopname, werd de noodzaak voor IC opname voor patiënten met COVID-19 teruggebracht met circa 87%, en de sterfte met circa 80%.

Het betreft hier de behandeling met orale capsules met Hidroferol**, dat in slechts 4-6 uren de vitamine D status aanzienlijk kan verhogen. Dit middel is sinds 28 juni 2021 geaccepteerd door Zorginstituut Nederland, aangevraagd door minister van Ark. Hidroferol werkt vele malen sneller dan gebruikelijke behandelingen met cholecalciferol, waarbij zeer hoge doses nodig zijn om in een tijdbestek van enkele dagen een vitamine D tekort te behandelen. Studies met cholecalciferol in diverse doseringen lieten wel significante verbeteringen zien in het beloop van COVID-19 als de behandeling vroeg werd ingezet. De verschillende meta-analyses zijn in de bijlage samengevat.

2. Mogelijkheden voor preventie

Uiteraard is naast deze vormen van behandeling bij ziekenhuisopname ook aandacht nodig voor het vitamine D gehalte bij de gehele bevolking. Dit gehalte neemt namelijk bij een groot deel van de bevolking – ook met een lichte huidskleur- vanaf de maand oktober af tot een tekort, tenzij er vitamine D suppletie wordt gebruikt.

De Gezondheidsraad rapporteerde op 3 maart 2021 (Nr. 2021/09) dat zij “op basis van de huidige stand van de wetenschap niet kan beoordelen of vitamine D-suppletie een gunstig effect kan hebben op de preventie van COVID-19.” Ook vermeldde zij daarbij opnieuw advies te zullen uitbrengen zodra er resultaten van de lopende RCT's bekend zijn.

Een herziening van het advies is naar onze mening gewenst, nu van vele RCT's de bevindingen zijn gepubliceerd. Daarbij willen wij wel aantekenen dat er in de adviezen en het persbericht destijds vooral aandacht is besteed aan het effect van vitamine D op preventie van COVID-19. De resultaten in de meta-analyses in de bijlage laten vooral een sterk effect van vitamine D zien op het voorkomen van een mogelijk ernstig verloop van COVID-19.

Als punt van zorg zien wij dat het verkrijgen van het ultieme wetenschappelijk bewijs weliswaar gewenst doch zeer tijdrovend is. Zo is de laatste publicatie omtrent een database die hiervoor een belangrijke basis biedt, voor het laatst bijgewerkt op 11 maart 2021. Het wachten op de uiteindelijke aanpassing hiervan veroorzaakt wellicht meer gezondheidsschade voor de patiënten, en meer schade aan het functioneren van de samenleving dan het (alvast tijdelijk) gebruikmaken van beschikbare resultaten tijdens de pandemie. De in het bijgaand document aangedragen meta-analyses hebben weliswaar een wat lager niveau van wetenschappelijk bewijs, maar bieden voortschrijdend inzicht en voordelen voor patiënten en ziekenhuiszorg waar u gebruik van kunt maken. De resultaten laten zien dat vitamine D een veilige en effectieve manier is om een optimale functie van het immuunsysteem te ondersteunen, en daarmee de kans op een ernstig verloop of sterfte ten gevolge van COVID-19 sterk te verminderen.

Wij hopen u middels deze brief te hebben geïnformeerd over het belang van het inwinnen van nieuw advies betreffende het toedienen van vitamine D aan COVID-19 patiënten, gezien de nieuwe ontwikkelingen. Naar wij hopen leidt dit tot nieuwe afwegingen. Het overwegen van het gebruik van het eerder dit jaar toegelaten middel Hidroferol verruimt de mogelijkheden voor artsen om COVID-19 het hoofd te bieden. Een belangrijk lichtpunt bij de bestrijding van COVID-19 en zijn gevolgen.

Uitziende naar uw reactie en met vriendelijke groet,

De initiatiefgroep 'De rol van micronutriënten in de acute fase van kritieke ziekte':

Prof. dr. Manfred Eggersdorfer, UMCG

Dr. ir. Reindert Graaff, gepensioneerd, tot 1-12-'21 onbezoldigd universitair hoofddocent bij UMCG

Dr. ir. Gaston Remmers, directeur St. Mijn Data Onze Gezondheid, coördinator CitizenScience2Health

Drs. Lieneke van de Griendt, huisarts

Idelette Nutma, Patiëntenplatform Sepsis en daarna

Roland de Wolf, Bestuurder St. WeerWolfhuizen

Chaja Hudepol, projectcoördinator

Namens deze,

Plaats: Den Haag

Datum: 13-12-2021

Roland de Wolf

Contactgegevens:

Roland de Wolf

Mailadres: roland@dewolfpact.nl

***De initiatiefgroep achter deze brief**

Eerder reeds zochten enkelen van ons contact met diverse organisaties en gremia binnen de gezondheidszorg om aandacht te vragen voor de risico's van een vitaminedeficiëntie bij kritiek zieke patiënten. Tegelijk wilden wij ook de grote kansen van suppletie van vitamines in de acute fase van kritieke ziekte meer voor het voetlicht brengen, hierin geïnspireerd door experts in binnen- en buitenland. Daarop voortbouwend hebben wij inmiddels een 'denk-tank' gevormd waarin wetenschappers van diverse expertise-velden uit de gezondheidszorg hun kennis en inzichten met elkaar delen. Bijzonder is dat deze 'denk-tank' daarnaast bestaat uit patiënt- en burger-vertegenwoordigers die het initiatief tot de vorming van deze groep namen.

**zie Farmacotherapeutisch Kompas

Bijlage: Manuscript 'De rol van vitamine D bij COVID-19 interventie-studies'